

Maksim Labkou CSsR

Grodno

Droga do kapłaństwa oraz początki pracy duszpasterskiej i apostołatu pióra Franciszka Świątka CSsR (1889–1976)¹

Słowa kluczowe: Franciszek Świątek, redemptoryści, rekolekcje, misje parafialne
Keywords: Franciszek Świątek, Redemptorists, retreats, parish missions

Jednym z wielu polskich redemptorystów, którzy – zgodnie z charyzmatem Zgromadzenia – wiernie służyli ludziom najbardziej opuszczonym i ubogim, był o. Franciszek Świątek. Można go śmiało postawić w szeregu wyjątkowo zasłużonych duchowych synów św. Alfonsa. Jako misjonarz i rekolekcjonista przeprowadził prawie pół tysiąca prac apostolskich, uczestniczył w formacji przyszłych redemptorystów, zostawił po sobie liczne pisma. Z jego inicjatywy i dzięki jego staraniom w 1937 roku powstała fundacja redemptorystów w Wilnie, która jednak na skutek II wojny światowej i następującej po niej okupacji sowieckiej została skasowana. Z powodu dramatycznego braku kapłanów i naglących potrzeb duszpasterskich o. Świątek nie opuścił dawnych Kresów i żyjących tam Polaków. Przez następne 30 lat swojego życia, naznaczonych krzyżem choroby, misjonarz ten posługiwał na wózku inwalidzkim w Związku Radzieckim wśród katolików na Wileńszczyźnie. W pamięci licznych świadków życia o. Świątka zapisała się jego heroiczna praca oraz fakt, że umarł w opinii świętości. Myśląc o ewentualnym procesie beatyfikacyjnym,

¹ Tekst jest niepublikowanym i zmienionym fragmentem mojej pracy magisterskiej zatytułowanej „Życie i działalność redemptorysty o. Franciszka Świątka (1889–1976)”, napisanej pod kierunkiem o. dra Macieja Sadowskiego CSsR i obronionej na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w 2020 roku.

Prowincja Warszawska Redemptorystów zgromadziła wiele materiałów związanych z jego osobą².

Niniejsze opracowanie jest próbą przedstawienia życia i działalności o. Franciszka Świątka przed jego wyjazdem do Wilna. Pracę oparto głównie na źródłach znajdujących się w zbiorach Archiwum Prowincji Warszawskiej Redemptorystów w Tuchowie. Jednym z podstawowych materiałów wykorzystanych w pracy jest Pamiętnik misyjny o. Świątka, przechowywany w jego teczce personalnej³.

1. Dzieciństwo, młodość i czas formacji seminaryjnej (1889–1916)

Franciszek Świątek urodził się 16 maja 1889 roku w Mędrzechowie koło Dąbrowy Tarnowskiej w Małopolsce. Ochrzczony został kilka dni później, 20 maja, w kościele parafialnym pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Mędrzechowie⁴. Rodzicami byli Michał i Maria z domu Szajor. Było to już drugie małżeństwo Michała, gdyż pierwsza żona, Barbara Król, zmarła w bardzo młodym wieku, zostawiając dwóch synów. Z drugiego małżeństwa urodziło się pięciu synów i trzy córki.

Świątkowie byli zwykłą, pobożną rodziną utrzymującą się przeważnie z rolnictwa. Szczególną religijnością odznaczał się Michał, ojciec Franciszka. Nie zaniedbując swoich obowiązków rodzinnych i gospodarczych, poświęcał dużo czasu modlitwie i trosce o życie wewnętrzne. Odznaczał się wyjątkowym nabożeństwem do Trójcy Przenajświętszej i Matki Bożej. Zmarł w 1937 roku w opinii świętości, przeżywszy 97 lat⁵. Tak wspominał swojego ojca Franciszek Świątek:

Ja, jako kapłan, patrząc od dziecka na jego *życie*, uważam go za świętego, za wzór polskiego chłopca na roli, odznaczającego się wszystkimi cnotami i dobrymi zaletami, oprócz ich wad. Treścią jego życia było: „Ora et labora”, tak w domu, gdzie śpiewał z nami Godzinki, pieśni pobożne, jak w polu, przy pra-

² B. Słota, *Sprawa o. Franciszka Świątka (1889–1976)*, „Nasze Wiadomości” 2013, nr 3, s. 102–104.

³ Archiwum Warszawskiej Prowincji Redemptorystów w Tuchowie [dalej: AWPR], Akta personalne o. Franciszka Świątka: rkps F. Świątek, Pamiętnik misyjny [dalej: F. Świątek, Pamiętnik misyjny].

⁴ Archiwum Parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Mędrzechowie, Księga chrztów, t. 5, s. 27, poz. 30.

⁵ S. Góra, *Michał Świątek – zmarły w opinii świętości*, „Currenda. Pismo urzędowe Diecezji Tarnowskiej” (1981), s. 152–156; F. Świątek, *Mój Tatusz – Michał Świątek*, South Bend [b.r.w.].

cy. Błędów nie zauważyłem żadnych. Kochał nas wszystkich, ale wychowywał raczej surowo. Ja osobiście zawdzięczam mu kapłaństwo⁶.

W 1902 roku Franciszek ukończył czteroklasową szkołę ludową w niedalekim Szczucinie. Wyniki miał bardzo dobre, choć do nauki się nie garnął. Jak sam wspominał: „bo mi się wtedy lepiej podobały ptaki, ryby, las, błonie...”⁷. W tym samym roku, próbując dostać się do gimnazjum w Tarnowie, nie zdał egzaminu wstępnego. Jego ojciec, zawiedziony tą sytuacją, postanowił nie posyłać więcej syna do szkoły, zapowiadając mu: „Pójdiesz paść krowy”⁸. Rodzina wówczas znajdowała się w trudnym położeniu materialnym z powodu wydatków na kształcenie córki, Katarzyny, w seminarium nauczycielskim w Krakowie. Jednak po kilku dniach ojciec zmienił zdanie i posłał syna do piątej klasy szkoły w Dąbrowie Tarnowskiej. We wrześniu 1903 roku Franciszek dostał się do renomowanego gimnazjum św. Anny w Krakowie. Pierwszy rok zaliczył jako bardzo zdolny i pilny uczeń. Na osiem ocen aż pięć było celujących, a trzy bardzo dobre⁹. Franciszek na koniec otrzymał świadectwo pierwszego stopnia z odznaczeniem. Podczas pobytu w Krakowie mieszkał w zakładzie dla biednych dzieci i młodzieży założonym przez ks. Kazimierza Siemaszkę ze Zgromadzenia Księży Misjonarzy św. Wincentego a Paulo. Już wtedy Franciszek myślał nad powołaniem kapłańskim, ale nie był pewny, czy wiązać swą przyszłość z życiem konsekrowanym, czy z kapłaństwem w diecezji. Starsza siostra Katarzyna, która się nim opiekowała, udała się po radę w tej sprawie do siostr szarytek do klasztoru na krakowskim Kleparzu. Spotkała tam s. Felicję Popiel, krewną o. Bernarda Łubieńskiego. Zakonnik, poznawszy zdolnego gimnazjalistę, wraz z wiceprowincjałem o. Teofilem Pasurem przyjął go do niższego seminarium (tzw. juwenatu) redemptorystów w Tuchowie, gdzie Franciszek przybył 13 listopada 1904 roku¹⁰. Ponieważ w juwenacie nie było wtedy ani pierwszej, ani drugiej klasy, Świątek został przyjęty od razu do klasy trzeciej. Ten przeskok pomiędzy klasami miał poważne skutki. U Franciszka pojawiły się złe oceny z łaciny, stąd też groziło mu usunięcie z juwenatu, co bardzo przeżywał. Tak wspominał te czasy:

⁶ *List o. Franciszka Świątka do bpa Piotra Bednarczyka z 15 grudnia 1972 r.*, „Currenda. Pismo urzędowe Diecezji Tarnowskiej” (1981), s. 156.

⁷ AWPR, Akta personalne o. Franciszka Świątka: rkps F. Świątek, Dlaczego wstąpiłem do Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela, 1908/1909.

⁸ *List o. Franciszka Świątka...*, dz. cyt., s. 156; F. Świątek, *Mój Tatuś...*, dz. cyt., s. 18.

⁹ AWPR, Akta personalne o. Franciszka Świątka: Świadectwo szkolne F. Świątka. Gimnazjum św. Anny w Krakowie, Kraków, 30 VI 1904.

¹⁰ F. Świątek, *Mój Tatuś...*, dz. cyt., s. 18.

Utworzono III klasę Gimnazjum dla mnie i Gucwy. Łacinę miał br. Stefański, ukończony teolog, bez święceń dla gwałtownego charakteru [potem wystąpił ze Zgromadzenia – przyp. M.Ł.]. Dał zadanie: Hannibal z Neposa. Jedno zdanie podkreślił jako błędne. A „ja to zdanie wypisałem z Neposa”. Ta uwaga pasjonata wprawiła w taki gniew, że złapał mię za kark i wyrzucił z klasy, a sam udał się do Dyrektora o Palewskiego ze skargą! ... O Boże, co ja miałem... Nie będzie chleba z tej mąki! – rzekł do mnie. Dyrektor zapowiedział, że na jego żądanie wyrzuci mnie z Juwenatu! Zawisłem na włosku! Odtąd opinię miałem złą. Na Nowy Rok 1905 wylosowałem SS. Ap. Piotra i Pawła. O Dyrektor pytał każdego o rocznego Patrona. Gdy przyszła kolej na mnie, odpowiedziałem: Święci Piotr i Paweł! To ci jeden nie wystarczył, aż dwóch musi cię pilnować, źle z Tobą! Pilnuj się! I pilnowałem się... W VI kl. inny dyrektor mówił o wydaleniu. Odpowiedziałem, że mam spokojne sumienie¹¹.

Po szóstej klasie gimnazjum, 1 sierpnia 1908 roku, Franciszek rozpoczął roczny nowicjat zakonny w Mościskach. Kandydatów do nowicjatu przyjmowano wtedy tak wcześnie, aby zapobiec poborowi do wojska. Ten okres formacji odbył on pod kierunkiem magistra nowicjatu o. Franciszka Marcinka i zakończył go, składając swoją pierwszą profesję zakonną 2 sierpnia 1909 roku¹².

Dwie ostatnie klasy gimnazjalne kończył w Maksymówce, gdzie w 1911 roku rozpoczął studia filozoficzno-teologiczne. Wychowawca kleryków, tzw. prefekt, o. Adolf Żółtowski ocenił Franciszka Świątka w 1912 roku następująco: „bardzo inteligentny, umysł spekulatywny, obdarzony żywą wyobraźnią, umiarkowanie ambitny, posłuszny, nieco skrupulat, zaangażowany we własną formację duchową, nie jest obdarzony dobrym zdrowiem, neurastenik, nieco hipochondryk”¹³. W tym samym roku okazało się, że Franciszkowi grozi gruźlica, dlatego podjęto starania, by w 1913 roku poddać go odpowiedniej kuracji w Zakopanem. Prawie całe wakacje następnego roku spędził w łóżku. We wrześniu został wysłany do Zakopanego, skąd wrócił na początku listopada 1913 roku „prawie zdrowy”¹⁴. 2 sierpnia 1914 roku w Mościskach otrzymał święcenia subdiakonatu z rąk biskupa pomocniczego diecezji przemyskiej Karola Fischera¹⁵.

Z powodu wybuchu I wojny światowej i zagrożenia ze strony zbliżających się Rosjan postanowiono przenieść studentat z Maksymówki do austriackiego

¹¹ AWPR, Akta personalne o. Franciszka Świątka: rkps F. Świątek do K. Szranta, Braśław 1959.

¹² W. Bieszke, *Historia nowicjatu Polskiej Prowincji Redemptorystów w latach 1896–1943*, Tuchów 2005, s. 21, 85.

¹³ AWPR, Akta personalne o. Franciszka Świątka: rkps A. Żółtowski, Opinia o kleryku F. Świątku, Maksymówka 1912.

¹⁴ AWPR, Kronika polskiego studentatu, t. 3, k. 51v.

¹⁵ AWPR, Akta personalne o. Franciszka Świątka: Świadectwo przyjęcia święceń subdiakonatu, Przemysł, 26 VIII 1914.

domu studiów w Mautern. Ta mała miejscowość leżąca w Alpach dzięki swojemu położeniu uniknęła działań wojennych. W ten sposób Franciszek Świątek, wraz z siedmioma współbraćmi studentami z Polski, mógł ukończyć kolejny rok studiów¹⁶. Tam właśnie 23 lipca 1915 roku otrzymał święcenia diakonatu, a dwa dni później święcenia kapłańskie z rąk ordynariusza diecezji Seckau bpa Leopolda Schustera¹⁷. W dniu święceń kapłańskich napisał do rodziców: „Kochani Rodzice! Dzisiaj otrzymałem święcenia. We wtorek rano wyjeżdżam stąd do Krakowa. Następnie do Tuchowa. Przyjeździecie na 8 sierpnia na pierwszą uroczystą Mszę moją do Tuchowa. Całuję ze czcią Wasze ręce”¹⁸.

Pod koniec lipca 1915 roku sytuacja polityczna trochę się poprawiła, co umożliwiło przeniesienie studentatu z Mautern. Po prymicjach oraz po cofnięciu się frontu austriacko-rosyjskiego na wschód Galicji Franciszek wraz z innymi klerykami powrócił 9 sierpnia do Maksymówki, aby tam zakończyć studia seminaryjne i zdać egzaminy z historii Kościoła, teologii moralnej, pastoralnej i prawa kanonicznego. Zakończył je 17 lipca 1916 roku egzaminem jurysdykcyjnym, dającym podstawę do pracy duszpasterskiej. Pomimo kłopotów związanych z otrzymaniem paszportu Franciszek 23 sierpnia opuścił Maksymówkę i udał się do Tuchowa do swojej pierwszej placówki¹⁹.

2. Pierwsze lata kapłaństwa i praca w formacji przyszłych redemptorystów (1916–1924)

Przełożeni już w juwenacie i studentacie zauważyli, że neoprezbiter o. Franciszek Świątek odznaczał się zdolnościami literackimi, dlatego też na pierwszej placówce w Tuchowie objął on funkcję nauczyciela w niższym seminarium. Angażował się również duszpastersko, np. odwiedzał chorych z posługą sakramentalną. Jak sam napisał: „[8 września 1916 roku] z pozwolenia O. Prowincjała [Teofila] Pasura zasiadłem pierwszy raz do pracy w konfesjonale podczas odpustu na Narodzenie Matki Bożej w Tuchowie”²⁰.

¹⁶ M. Juruś, *Klasztor redemptorystów w Maksymówce (1906–1926)*, Kraków 2000, s. 46–47.

¹⁷ AWPR, Akta personalne o. Franciszka Świątka: Świadectwo przyjęcia święceń diakonatu, Mautern, 23 VII 1915; Świadectwo przyjęcia święceń prezbiteratu, Mautern, 25 VII 1915.

¹⁸ AWPR, Akta personalne o. Franciszka Świątka: rkps F. Świątek do rodziców, Mautern, 25 VII 1915.

¹⁹ M. Juruś, *Klasztor redemptorystów w Maksymówce...*, dz. cyt., s. 53; „Litterae Annales de Rebus Gestis Provinciae Polonicae Congregationis Ss. Redemptoris” [dalej: Annales] 1911–1918, s. 6.

²⁰ F. Świątek, *Pamiętnik misyjny*, s. 3.

Wykazywał pragnienie bycia misjonarzem, dlatego w styczniu 1917 roku został skierowany do tzw. drugiego nowicjatu, który odbył w Mościskach pod kierunkiem słynnego o. Bernarda Łubieńskiego²¹. Było to półroczne studium, które przygotowywało do posługi prowadzenia misji ludowych oraz rekolekcji parafialnych. Polegało głównie na codziennych prelekcjach i pisaniu kazań²². Po latach o. Franciszek wspominał: „Rekolekcje spisywaliśmy w brulionach. Mój skonfiskowano mi w Braślawiu podczas rewizji w r. 1958. Jest to nieodżałowana strata”²³. Poza tym o. Świątek pomagał w codziennej pracy duszpasterskiej w kościele i zaopatrywał chorych.

Po powrocie do Tuchowa we wrześniu 1917 roku kontynuował nauczanie w niższym seminarium. Do dotychczasowego zaangażowania duszpasterskiego doszły wyjazdy z kazaniem odpustowymi do okolicznych miejscowości, np. Piotrkowic, Ryglic i Gromnika. O. Świątek był również wziętym kaznodzieją w kościele sanktuaryjnym redemptorystów w Tuchowie²⁴.

Pod koniec czerwca 1918 roku został przeniesiony do Maksymówki jako pomocnik w przygotowaniu do eksternistycznej matury kilku kleryków. Uczył historii, języka polskiego, greckiego, łacińskiego, został też pomocnikiem wychowawcy, tzw. socjuszem²⁵. Z powodu ostrego górskiego klimatu i wcześniejszych problemów z gruźlicą o. Świątek poprosił o. prowincjała Emanuela Trzemeskiego o przeniesienie go do Mościsk. Okazało się, że prośba ta została źle przyjęta przez władze zakonne i zaszkodziła jego opinii²⁶. Ostatecznie jednak rozpatrzono ją pozytywnie i we wrześniu 1918 roku o. Franciszka przeniesiono do Mościsk²⁷.

„W Mościskach zwykła praca w kościele, spowiedź, kazanie i prawie sam jeden zaopatrywałem wszystkich chorych po wioskach”²⁸. W wyniku wojny polsko-ukraińskiej Mościska znalazły się na linii frontu. Tak o tym pisał o. Franciszek: „nigdy nie było się pewnym, gdy się zasypiało wieczorem, czy się rano człowiek obudzi pod polskim czy ukraińskim panowaniem. (...) Gdy zaopatrywałem chorych w Kresowicach (Krysowicach), w Trzcieńcu lub w Strzelczyskach zawsze przygotowałem się na śmierć, bo nie wiadomo było,

²¹ Annales 1911–1918, s. 31.

²² A. Makowski, *Formacja misjonarzy redemptorystów w drugim nowicjacie i tirocinium pastoralnym*, „Studia Redemptorystowskie” 2018, s. 271; F. Świątek, *Pamiętnik misyjny*, s. 3.

²³ F. Świątek, *Pamiętnik misyjny*, s. 4.

²⁴ Tamże, s. 4–5.

²⁵ Tamże, s. 5; AWPR, *Kronika polskiego studentatu*, t. 3, k. 111v, 114.

²⁶ F. Świątek, *Pamiętnik misyjny*, s. 5.

²⁷ Annales 1918–1927, s. 10.

²⁸ F. Świątek, *Pamiętnik misyjny*, s. 5.

czy świszczące kule nie ugodzą człowieka na wozie”²⁹. Pomimo walk w okolicy Mościsk tamtejsi misjonarze udawali się na prace apostołskie. W marcu 1919 roku o. Świętek wraz z ojcami Marcinem Nuckowskim i Antonim Grabe przeprowadził misje w Radoryżu Kościelnym i Adamowie na Podlasiu³⁰.

Pod koniec sierpnia 1919 roku o. Franciszek został przeniesiony do Krakowa jako misjonarz. Swą działalność rozpoczął od pomocy na tzw. małym odpuszcie w Tuchowie 8 września. Kilka dni później razem z ojcami Wojciechem Nipockim, Józefem Kanią i Władysławem Szoldrskim wyjechał na misje do Borzykowej, parafii położonej w ówczesnej diecezji włocławskiej, która sięgała aż po Częstochowę. W tej diecezji do końca 1919 roku i w podobnym składzie przeprowadził jeszcze trzy misje: w Borowie, Kruszynie, Bąkowej Górze. W międzyczasie była jeszcze misja w Bolesławiu koło Olkusza, w ówczesnej diecezji kieleckiej. Pracując z doświadczanymi misjonarzami, o. Franciszek tak określał ten czas: „nabierałem coraz więcej wprawy i rozmachu w głoszeniu słowa Bożego i w konfesjonale”³¹. Oprócz wyjazdów na misje pełnił on w krakowskiej wspólnocie redemptorystów obowiązki kronikarza i prefekta gości³².

Na początku lutego 1920 roku z powodu śmierci o. Feliksa Gąsiorowskiego, lektora i socjusza w studentacie w Mościskach, prowincjał o. Emanuel Trzemeski przeniósł tam o. Franciszka³³. Kronikarz klasztoru krakowskiego o. Bernard Łubieński napisał: „Powrócił więc ten miły ojciec do tego samego domu, skąd nam przybył (...). Przez te 5 miesięcy nie oszczędzał się w pracy w naszym kościele i na misjach”³⁴.

Z powodu niebezpieczeństwa zbliżającego się frontu polsko-bolszewickiego latem 1920 roku studia humanistyczne kleryków zostały przeniesione z Mościsk do Tuchowa, a następnie do Krakowa. 29 października 1920 roku, po unormowaniu się sytuacji politycznej i powrocie kleryków z wojska, o. Franciszek ponownie przybył na Podgórze, aby zostać lektorem i socjuszem o. Karola Szranta, prefekta kleryków³⁵. W międzyczasie, w grudniu 1920 roku, pomagał współbraciom w głoszeniu i spowiadaniu podczas misji świętych w krakowskim kościele redemptorystów³⁶. Według stanu osobowego na 1 stycznia 1921

²⁹ Tamże, s. 5–6.

³⁰ AWPR, Kronika domu w Mościskach, t. 4, s. 190.

³¹ F. Świętek, Pamiętnik misyjny, s. 11.

³² Archiwum Klasztoru Redemptorystów w Krakowie [dalej: AKRK], Kronika domu (...) w Krakowie, t. 2, s. 188.

³³ Annales 1918–1927, s. 10; Kronika domu (...) w Krakowie, t. 2, s. 196; F. Świętek, Pamiętnik misyjny, s. 17.

³⁴ Kronika domu (...) w Krakowie, t. 2, s. 196.

³⁵ Annales 1918–1927, s. 10.

³⁶ F. Świętek, Pamiętnik misyjny, s. 17–18.

roku, w tamtejszym klasztorze przebywało 13 ojców, sześciu braci kleryków, dziewięciu braci, dwóch juvenistów i jeden kandydat³⁷. Zaangażowany w nauczanie o. Świątek długo nie uczestniczył w żadnej pracy misyjno-rekolekcyjnej. Dopiero w maju i czerwcu 1921 roku brał udział w misji w Minodze, w diecezji kieleckiej, i w Jeleśni, w diecezji krakowskiej. Pobyt w Krakowie zakończył udziałem w odpuszczeniu tuchowskim w lipcu 1921 roku, na którym wygłosił jedno kazanie i pomagał w spowiedzi³⁸.

Przeniesienie o. Franciszka do Stawek koło Torunia było związane z umiejscowieniem tam juvenatu, który dotąd działał w Tuchowie i Krakowie. W ten sposób od 31 sierpnia 1921 roku o. Świątek pełnił tam obowiązki nauczyciela języka łacińskiego i literatury polskiej³⁹. Ponadto głosił rekolekcje dla młodzieży w juvenacie oraz w gimnazjach państwowych. Tak opisywał rekolekcje, które przeprowadził w marcu 1923 roku:

Rekolekcje dla wielkiego gimnazjum rozpocząłem z lękiem z powodu bardzo zepsutej młodzieży z czasów wojennych. (...) Gdy siadłem do konfesjonaułu w ostatni dzień rekolekcji o godzinie piątej (...), spowiadałem do pierwszej w nocy. Była to dla mnie wielka pociecha wśród wielu innych przykrości⁴⁰.

Na podstawie informacji zanotowanych w Pamiętniku misyjnym w czasie pobytu w Toruniu uczestniczył w 22 pracach apostołskich, a wśród nich: w sześciu misjach, dwóch renowacjach misji i licznych rekolekcjach, m.in. dla braci zakonnych klasztoru toruńskiego, sióstr elżbietanek w Starogardzie oraz Sodalicii Nauczycielek w Toruniu⁴¹.

3. Misjonarz i rekolekcjonista (1924–1936)

Z dniem 1 lutego 1924 roku o. Świątek został przeniesiony do Mościsk w charakterze misjonarza⁴². Oddał się całkowicie głoszeniu słowa Bożego. Do końca 1924 roku uczestniczył w 12 misjach ludowych w diecezji przemyskiej, lwowskiej, wrocławskiej, lubelskiej i tarnowskiej. Wśród wielu działalności apostołskich, jakich podjął się w tamtym roku, można wymienić pomoc podczas Wielkiego Odpustu Tuchowskiego w lipcu i rekolekcje dla dziewcząt w Mościskach w grudniu⁴³.

³⁷ Kronika domu (...) w Krakowie, t. 2, s. 257.

³⁸ F. Świątek, Pamiętnik misyjny, s. 19–20.

³⁹ Annales 1918–1927, s. 10.

⁴⁰ F. Świątek, Pamiętnik misyjny, s. 26.

⁴¹ Tamże, s. 20–26.

⁴² Annales 1918–1927, s. 10; AWPR, Kronika domu w Mościskach, t. 4, s. 348.

⁴³ AWPR, Kronika domu w Mościskach, t. 4, s. 358–359, 372.

Następny rok pobytu w Mościskach był jeszcze obfitszy w prace apostołskie: o. Świątek uczestniczył w 18 misjach i jednej renowacji misji. Podczas dwutygodniowej misji w Jarosławiu w diecezji przemyskiej, która odbyła się na przełomie marca i kwietnia 1925 roku, wygłosił m.in. trzy kazania dla oficerów wojska polskiego⁴⁴. W połowie czerwca przeprowadził misje w Żurawnie, w diecezji lwowskiej, a po ich zakończeniu zwiedził miejscową alabastrownię. Refleksjami z tej wizyty podzielił się z czytelnikami „Gazety Kościelnej”⁴⁵. Podczas misji w Hodowicy pod Lwowem, w listopadzie 1925 roku, o. Franciszek otrzymał telegram o śmierci swojej matki Marii. Na prośbę przełożonego pracy misyjnej o. Wojciecha Nipockiego, aby nie zostawiać go samego w tak ciężkiej pracy, nie pojechał na jej pogrzeb, co bardzo boleśnie przeżył⁴⁶. „Złożył ofiarę i nie zobaczył ukochanej matki w trumnie, dla Chrystusa”⁴⁷.

W 1926 roku o. Świątek uczestniczył w 15 misjach i czterech renowacjach. Do nietypowego zdarzenia doszło podczas misji w Zamościu, które odbyły się na przełomie stycznia i lutego 1927 roku na zaproszenie proboszcza miejscowej kolegiaty ks. inf. Wincentego Hartmana. Nauki misyjne miały wzmocnić wiarę miejscowych wiernych, wśród których szerzył swój wpływ ks. Władysław Faron, duchowny kościoła narodowego. Wezwał on misjonarzy na dysputę odnośnie do istnienia piekła, która odbyła się w miejskim magistracie. Urzędnicy opowiedzieli się po stronie ks. Farona i wydali odpowiednie rozporządzenie, że piekła nie ma⁴⁸.

9 lipca 1927 roku o. Świątek został przeniesiony do Krakowa, gdzie kontynuował swoją działalność apostołską. W sumie w tym roku przeprowadził 16 misji, jedną renowację i jedno rekolekcje parafialne. Jego ostatnią pracą były grudniowe misje z ojcami Leonardem Sanikowskim i Józefem Kanią w katedrze wileńskiej. Był to pierwszy pobyt o. Franciszka w Wilnie⁴⁹.

Przez pierwsze trzy lata pobytu w Krakowie o. Świątek uczestniczył w 59 pracach apostołskich, w tym w 44 misjach ludowych i ośmiu renowacjach misji. Intensywna praca doprowadziła do tego, że w lipcu 1930 roku zachorował na tyfus. Po ponad miesięcznym pobycie w szpitalu osłabiony i wycieńczony

⁴⁴ Tamże, s. 386.

⁴⁵ F. Świątek, *Polskie alabastry*, „Gazeta Kościelna” 32 (1925), s. 376–377.

⁴⁶ AWPR, Akta personalne o. Franciszka Świątka: rkps F. Świątek do ks. Stanisława Góry, proboszcza parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Mędrzechowie, Wilno 1972.

⁴⁷ F. Świątek, *Mój Tatuś...*, dz. cyt., s. 34.

⁴⁸ AWPR, Kronika domu w Mościskach, t. 5, s. 91–94; por. A. Makowski, *O. Franciszek Świątek – misjonarz miłosierdzia*, „Rodzina Odkupiciela” 2016, nr 3, s. 23–26; por. tenże, *80 lat redemptorystów w Zamościu (1934–2014)*, „Studia Redemptorystowskie” 2014, s. 372.

⁴⁹ AWPR, Kronika klasztoru wileńskiego, s. 4; M. Sojka, *Redemptoryści polscy w latach 1883–1939*, Kraków 2016, s. 373.

chorobą wrócił do klasztoru. Potrzebował kilku miesięcy, żeby nabrać sił i stanąć znów w szeregach misjonarzy⁵⁰. Dopiero w połowie grudnia 1930 roku uczestniczył w misjach w Ostrowach Tuszowskich, w diecezji tarnowskiej⁵¹.

W następnym roku przyczynił się do przejścia na łono Kościoła katolickiego protestantki Olgi Steinke. Przez pięć miesięcy przekazywał jej wiarę katolicką i nauczał katechizmu. 25 czerwca 1931 roku kobieta złożyła wyznanie wiary i warunkowo przyjęła chrzest w kościele parafialnym na Podgórzu⁵².

Po ponad sześciu latach pobytu we wspólnocie redemptorystów w Krakowie w październiku 1932 roku o. Świątek został przeniesiony do Tuchowa⁵³. Kronikarz klasztorny tak podsumował jego pobyt na Podgórzu:

Oby mu zdrowie i świeży umysł dopisywały na wiele lat życia, żeby przy swoich zdolnościach niepospolitych na niwie prac apostołskich i literackich wiele jeszcze zdziałał na chwałę Bożą i dusz zbawienia. Bardzo zbożnie przez kilka lat pracował w Podgórzu na ambonie swymi doskonale wypracowanymi kazaniami i konferencjami, w różnych klasztorach żeńskich w Krakowie, zwłaszcza na misjach w diecezjach graniczących z krakowską, nawet w częstochowskiej i sandomierskiej. Przy tym pracował jeszcze wydatnie piórem. Owocem tej pracy jest prócz różnych innych artykułów dwutomowe dzieło: „Świętość Kościoła w Polsce”⁵⁴.

W czasie pobytu w Tuchowie w 1933 roku, jako wychowanek o. Bernarda Łubieńskiego, zmarłego w tym samym roku, o. Świątek został prefektem drugiego nowicjatu. Do pracy misyjno-rekolekcyjnej przygotowywał o. Kazimierza Gołębiowskiego⁵⁵. W czerwcu 1933 roku przeprowadził wraz z o. Stanisławem Wójcikiem misje w swojej rodzinnej parafii w Mędrzechowie, a rok później, w maju, ich renowację z o. Karolem Szrantem⁵⁶.

We wspólnocie redemptorystów w Tuchowie pełnił funkcję ministra⁵⁷. Wiązało się to z tym, że między pracami apostołskimi musiał dbać o klasztor pod względem gospodarczo-ekonomicznym. Najwięcej pracy było przy orga-

⁵⁰ AKRK, Kronika domu (...) w Krakowie, t. 3, s. 356–358, 363, 369.

⁵¹ Tamże, s. 375; M. Sojka, *Redemptoryści polscy w latach 1883–1939*, dz. cyt., s. 361.

⁵² Kronika domu (...) w Krakowie, t. 3, s. 419.

⁵³ *Annales 1927–1938*, s. 10.

⁵⁴ Kronika domu (...) w Krakowie, t. 2, s. 498; por. M. Brudzisz, *Redemptoryści w Krakowie 1903–2003*, Kraków 2004, s. 67.

⁵⁵ A. Makowski, *Formacja misjonarzy redemptorystów w drugim nowicjacie i tirociniu pastoralnym*, dz. cyt., s. 272, 279.

⁵⁶ AWPR, Akta personalne o. Franciszka Świątka: rkps F. Świątek do ks. Stanisława Góry, proboszcza Parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Mędrzechowie, Wilno, 11 VII 1967; M. Sojka, *Redemptoryści polscy w latach 1883–1939*, dz. cyt., s. 360, 392.

⁵⁷ *Annales 1927–1938*, s. 51.

nizacji Wielkiego Odpustu Tuchowskiego w pierwszej połowie lipca każdego roku⁵⁸. Dlatego też zmniejszyła się liczba misji ludowych, w których o. Świątek brał udział. Natomiast częściej wyjeżdżał na mniejsze prace apostolskie w okolicy, np. rekolekcje parafialne w Szywnawaldzie, w Olszynach czy w tarnowskiej katedrze w marcu 1934 roku⁵⁹.

W sierpniu 1934 roku został przeniesiony na placówkę do Warszawy⁶⁰, gdzie nadal jego głównym zadaniem były prace apostolskie. Oprócz misji i renowacji prowadził m.in. rekolekcje parafialne, rekolekcje dla kapłanów i sióstr zakonnych. Pełnił również funkcję ministra we wspólnocie zakonnej⁶¹.

Przebywając na placówce w Warszawie, coraz częściej wyjeżdżał na prace apostolskie na Wileńszczyznę. W archidiecezji wileńskiej jeszcze w 1934 roku przeprowadził misje w Dąbrowie i Porzeczu koło Grodna. We wrześniu 1935 roku na zaproszenie Tadeusza Bireckiego, założyciela Instytutu Najświętszej Maryi Panny Zwycięskiej „Marianum”, przeprowadził pięć serii rekolekcji w Wilnie dla członków tegoż instytutu. W tym czasie złożył również wizytę arcybiskupowi wileńskiemu Romualdowi Jałbrzykowskiemu, który zaproponował erygowanie klasztoru redemptorystów na terenie jego diecezji.

W ciągu miesiąca o. Świątek znowu przybył do Wilna, tym razem na trzy tygodnie. W kościele św. Michała przeprowadził triduum przed uroczystością Chrystusa Króla, głosząc konferencje pt. „Chrystus uświęca rodzinę”. Następnie przeprowadził jeszcze trzy serie rekolekcji. Po powrocie do Warszawy, w grudniu, wygłosił w kościele redemptorystów rekolekcje dla panien. W sumie w 1935 roku o. Świątek przeprowadził 26 prac apostolskich, w tym trzy misje, dwie renowacje, 17 serii rekolekcji i cztery tridua⁶².

Przez cały następny rok nadal przynależał kanonicznie do domu zakonnego w Warszawie, choć często przebywał w Wilnie. Z polecenia przełożonych zajął się przygotowaniem przyszłej fundacji, zwłaszcza od strony finansowej. Wszystkie swoje siły skupił na dopełnieniu formalności i pozyskiwaniu funduszy na przyszłą placówkę. Za zgodą przełożonych odkładał na ten cel ofiary z prac apostolskich. Pod koniec stycznia 1937 roku został przeniesiony do nowo erygowanej placówki w Wilnie, której został pierwszym przełożonym.

⁵⁸ AWPR, F. Świątek, Pamiętnik misyjny, s. 142, 160.

⁵⁹ Tamże, s. 134, 148, 152.

⁶⁰ Annales 1927–1938, s. 10.

⁶¹ Tamże, s. 63; AWPR, Kronika klasztoru wileńskiego, s. 3.

⁶² F. Świątek, Pamiętnik misyjny, s. 168–178.

4. Apostolat pióra

Zdolności literackie Franciszek Świątek przejawiał już w szkole średniej. W studentacie zaczął tworzyć odczyty i artykuły na akademie⁶³. W 1912 roku, kiedy został kronikarzem seminaryjnym, ubogacał kronikę pisanymi przez siebie wierszami, np. na początku października uczcił jednym z nich Matkę Bożą, na początku listopada wspominał w innym zmarłych współbraci, a 8 grudnia zapisał w kronice wiersz ku czci Niepokalanej Dziewicy⁶⁴.

Po święceniach kapłańskich, na pierwszej placówce w Tuchowie, jego działalność literacka ograniczyła się do opracowywania pierwszych kazań. Podobnie w Mościskach, w czasie trwania drugiego nowicjatu, pracował głównie nad kazaniem misyjnym. W 1918 roku zaczął pisać artykuły do „Chorągwi Maryi”⁶⁵.

Dorywcza działalność misyjna, ograniczona przez pracę nauczycielską, była okazją do poznania kilku lokalnych polskich świętych i błogosławionych. Z czasem przerodziło się to w zainteresowanie, które zaowocowało licznymi dziełami literackimi. Kierowany duchem prawodawstwa redemptorystów, by napisać jakieś dzieło, prosił prowincjała o pozwolenie lub pisał z jego polecenia. Poświęcał na to czas wolny, między misjami, nie zaniedbując obowiązków domowych⁶⁶.

W 1923 roku, będąc w Toruniu, zaczął pracować nad dziełem *O cześć i kanonizację patronów Polski*. Już rok później pojawiło się ono na łamach „Przeglądu Katolickiego” jako seria artykułów⁶⁷. W 1929 roku uzupełniono je nowymi danymi i wydano jako osobną publikację w nakładzie trzech tysięcy sztuk, który „rozszedł się w paru miesiącach”⁶⁸. Autor nawoływał w nim do zorganizowania się wszystkich czcicieli świętych polskich i powołania do życia „Komitetu dla popierania kultu naszych Świętych Patronów”⁶⁹.

Najobszerniejszym i jednym z najbardziej znanych dzieł o. Świątko jest *Świętość Kościoła w Polsce w okresie rozbiorowym i porozbiorowym*. Przez to opracowanie pragnął przyczynić się do ożywienia kultu świętych polskich,

⁶³ Tamże, s. 247.

⁶⁴ AWP, Kronika polskiego studentatu, t. 3, k. 40, 42, 43.

⁶⁵ F. Świątek, Pamiętnik misyjny, s. 248.

⁶⁶ Tamże, s. 245–246.

⁶⁷ S.M. Redemptorysta [F. Świątek], *O cześć i kanonizację świętych polskich*, „Przegląd Katolicki” 62 (1924), s. 501–503, 513–515, 533–534, 550–552.

⁶⁸ F. Świątek, Pamiętnik misyjny, s. 248.

⁶⁹ Tenże, *O cześć i kanonizację patronów Polski*, Kielce 1929, s. 42; por. H. Weryński, *Zorganizować czcicieli Świętych Polskich*, „Cześć Świętych Polskich” 1937, nr 4, s. 3.

o których pamięć osłabła w czasie zaborów⁷⁰. Pierwszy tom został wydany w 1930 roku w Kielcach nakładem Zgromadzenia Służebnic Najświętszego Serca Jezusowego. Na 350 stronach znalazły się 33 życiorysy świętobliwych Polaków i Polek. Wśród nich było wielu takich, którzy później zostali beatyfikowani lub kanonizowani, np. Stanisław Papczyński, Edmund Bojanowski, Rafał Kalinowski, Albert Chmielowski, Maria Teresa Ledóchowska. O Franciszek wspominał pracę nad tym dziełem następująco: „Wiele kosztowało mnie ono trudów, cierpienie i kłopotów przy wydaniu. Ufam, że (...) sprawi ono wiele dobrego dla chwały Bożej i zbawienia dusz”⁷¹. Trzy lata po wydaniu pierwszego tomu ukazał się drugi, pt. *Życiorysy świętobliwych Polaków i Polek ostatnich wieków*. Tym razem powstał on w drukarni Towarzystwa św. Michała Archanioła w Miejscu Piastowym. Dzieło zawierało siedem życiorysów, m.in. Stanisława Oporowskiego, Matki Józefy Karskiej, Konstantyna Łubieńskiego, a ostatni rozdział był poświęcony świętobliwemu życiu krakowskiej służącej Anieli Salawy⁷².

Wielkie zainteresowanie osobą Anieli Salawy i rozwój jej kultu przyczyniły się do wydania jej osobnej biografii pióra o. Świętka pt. *W blaskach Aniela*. Pracę nad nią autor zaczął niespełna trzy lata po śmierci bohaterki, czyli ok. 1925 roku, na podstawie bezpośrednich świadectw ludzi i dostępnych dokumentów. Po raz pierwszy jako osobne dzieło zostało ono wydane w 1935 roku w Krakowie nakładem redemptorystów, drugi raz w 1949 roku też w Krakowie, ale już w Wydawnictwie Mariackim. Po beatyfikacji Anieli Salawy, która odbyła się 13 sierpnia 1991 roku, w 2009 roku książka została wydana po raz trzeci w nowym opracowaniu redakcyjnym we Wrocławiu w Wydawnictwie Maria Vincit.

Inną pozycją z dziedziny hagiografii w dorobku o. Świętka była książka *Z dziejów polskiego żywotopisarstwa świętych*. Była to praca konkursowa Polskiej Akademii Umiejętności⁷³. Autor ukończył ją w 1934 roku i wtedy też zatwierdzono ją do druku. Z powodu problemów ze znalezieniem funduszy została wydana dopiero w 1937 roku przez Towarzystwo Wiedzy Chrześcijańskiej przy KUL⁷⁴.

⁷⁰ F. Świętek, *Świętość Kościoła w Polsce w okresie rozbiorowym i porozbiorowym*. 33 życiorysy świętobliwych Polaków i Polek, t. 1, Kielce 1930, s. 5.

⁷¹ Tenże, *Pamiętnik misyjny*, s. 250.

⁷² Tenże, *Świętość Kościoła w Polsce w okresie rozbiorowym i porozbiorowym*. Życiorysy świętobliwych Polaków i Polek ostatnich wieków, t. 2, Miejsce Piastowe 1932, s. 141–193.

⁷³ Tenże, *Pamiętnik misyjny*, s. 254.

⁷⁴ Tenże, *Z dziejów polskiego żywotopisarstwa świętych*, Lublin 1937, s. VII.

Kult polskich świętych o. Świątek szerzył również w licznych periodykach, np. w 1931 roku w miesięczniku „Prąd”, wydawanym przez Związek Polskiej Inteligencji Katolickiej „Odrodzenie”, ukazał się artykuł *Świętość Kościoła w Polsce w XIX i XX w.*⁷⁵, a w założonym w 1934 roku przez innego redemptorystę, o. Aleksandra Piotrowskiego, piśmie „Cześć Świętych Polskich” ukazały się cztery artykuły o. Franciszka o tematyce hagiograficznej⁷⁶.

W latach 1931–1935 w kwartalniku poświęconym zagadnieniom polskiego kaznodziejstwa „Przegląd Homiletyczny” zostało opublikowanych osiem artykułów o. Świątka. Dwa z nich były poświęcone kazaniom o świętych, a reszta to zbiory przykładów do kazań. Materiał czerpał autor ze swojego doświadczenia misjonarskiego, jak również od innych naocznych świadków lub z prasy krajowej⁷⁷. W 1935 roku opracowanie *Kazania o świętych Pańskich i o patronach narodu* zostało wydane w zbiorowym podręczniku nauki kaznodziejstwa dla kleru polskiego⁷⁸.

W 200. rocznicę powstania Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela, w 1932 roku, polscy redemptoryści na czele z o. Kazimierzem Smorońskim założyli periodyk „Homo Dei”. Pismo to było adresowane przede wszystkim do duchowieństwa i miało charakter przeglądu ascetyczno-pastoralnego, przez co cieszyło się dużym uznaniem wśród kapłanów. Wśród licznych redemptorystów zaangażowanych w redagowanie go był również o. Świątek⁷⁹. Do 1939 roku opublikowano siedem jego artykułów, w których poruszał m.in. tematy z dziedziny hagiografii⁸⁰ lub dotyczące sytuacji religijnej w Polsce⁸¹.

Innym aspektem działalności literackiej o. Świątka było zaangażowanie w promocję duchowości redemptorystowskiej. Pierwszą pozycją z tego nurtu była wydana w 1928 roku książeczka z ułożoną przez niego nowenną ku czci św. Alfonsa Liguoriego wraz z jego krótkim życiorysem. Została ona wydana nakładem krakowskich redemptorystów, którzy po 10 latach wznowili ją. Życiorysy św. Klemensa i pierwszego polskiego redemptorysty o. Jana Pod-

⁷⁵ Tenże, *Świętość Kościoła w Polsce w XIX i XX wieku*, „Prąd” 18 (1931), t. 20, s. 289–304.

⁷⁶ H. Weryński, *Zorganizować czcicieli Świętych Polskich*, dz. cyt., s. 3; por. M. Sojka, *Redemptoryści polscy w latach 1883–1939*, dz. cyt., s. 237.

⁷⁷ F. Świątek, *Przykłady do kazań*, „Przegląd Homiletyczny” 1934, nr 12, s. 68–72; por. tenże, *Przykłady z życia*, „Przegląd Homiletyczny” 1935, nr 13, s. 166–170.

⁷⁸ Tenże, *Kazania o świętych Pańskich i o patronach narodu*, w: *Homiletyka duszpasterska. Zbiorowy podręcznik nauki kaznodziejstwa dla polskiego kleru*, Kielce 1935, s. 350–356.

⁷⁹ M. Sojka, *Redemptoryści polscy w latach 1883–1939*, dz. cyt., s. 249.

⁸⁰ F. Świątek, *Obecny stan spraw beatyfikacji naszych Sług Bożych*, „Homo Dei” 1935, nr 4, s. 156–159; tenże, *400-na rocznica urodzin X. Piotra Skargi*, „Homo Dei” 1936, nr 5, s. 88–90.

⁸¹ Tenże, *Antyreligijna ankieta wolnomyślicieli*, „Homo Dei” 1935, nr 4, s. 159–163; tenże, *Na marginesie polskiej mistyki*, „Homo Dei” 1934, nr 3, s. 176–178.

górskiego umieścił o. Świątek w swoim dziele wśród 33 życiorysów świętobliwych Polaków i Polek⁸². Sporządzał biografie i wspomnienia o zmarłych współbraciach, np. ojcach Feliksie Gąsiorowskim (1887–1920), Maksymilianie Geruszczaku (1872–1929), Wojciechu Styce (1864–1932), Teofilu Pasurze (1857–1931)⁸³.

W 1930 roku opracował dzieło „Nowenna ku czci M.[atki] B.[ożej] N.[ieustającej] Pom.[ocy]”, które nie zostało opublikowane. „Moja Matuchna, dla której jedynie ją napisałem, wynagrodzi mi pracę i zawód”⁸⁴. Takich nieopublikowanych tekstów było więcej. W 1924 r. przetłumaczył z języka francuskiego słynną książkę *Lâme de tout apostolat* autorstwa cystersa o. Jeana-Baptiste’a Chautarda. „Wiele pracy mię kosztowała – niestety ubiegł mnie ktoś – i moje tłumaczenie leży w teczce”⁸⁵. Tłumaczył też z łaciny, jak również pisał teksty w tym języku.

Ostatnią książkę przed wybuchem II wojny światowej *Jasny i mocny duch. Antoni Wiwulski. 1877–1919* wydał w 1939 roku w Wilnie. Poświęcona była znanemu polskiemu architektowi i rzeźbiarzowi, którego biografię o. Świątek przeplatał szczegółami z jego życia duchowego. „Nazwaliśmy Wiwulskiego jasnym i mocnym duchem. Tak jasnym był pięknnością łaski i darami Bożymi, przyrodzonymi i nadprzyrodzonymi. Mocnym był. Nie ma śladu w jego życiu żadnego załamania moralnego. Jasnym i mocnym w swej twórczości”⁸⁶. Przybliżając tę postać, dał Polakom w obliczu nadchodzącej wojny piękny wzór patrioty i wiernego ucznia Chrystusa.

Zakończenie

Niniejsza praca była próbą przedstawienia początkowego okresu życia jednego z duchowych synów św. Alfonsa – o. Franciszka Świątka, który poprzez swoją działalność apostołską gorliwie realizował charyzmat Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela na polskiej ziemi w dramatycznych realiach pierwszej połowy XX wieku. Głosząc misje parafialne oraz rekolekcje różnego typu i wydając liczne dzieła pisarskie, przyczynił się on do umocnienia wiary wielu Polaków w okresie międzywojennym.

⁸² Tenże, *Świętość Kościoła w Polsce w okresie rozbiorowym i porozbiorowym*, dz. cyt., s. 61–77.

⁸³ Tenże, *Pamiętnik misyjny*, s. 251–253.

⁸⁴ Tamże, s. 251.

⁸⁵ Tamże, s. 249.

⁸⁶ F. Świątek, *Jasny i mocny duch. Antoni Wiwulski. 1877–1919*, Wilno 1939, s. 63.

Bibliografia

Źródła rękopiśmienne

- Archiwum Warszawskiej Prowincji Redemptorystów w Tuchowie
Akta personalne o. Franciszka Świątka.
Kronika domu w Mościskach, t. 4 (1916–1925), t. 5 (1925–1935).
Kronika klasztoru wileńskiego, 1937–1946.
Kronika polskiego studentatu, t. 3 (1911–1924).
Archiwum Klasztoru Redemptorystów w Krakowie
Kronika domu Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Krakowie na Podgórzu, t. 2 (1914–1924), t. 3 (1924–1944).
Archiwum Parafii Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Mędrzechowie, Księga chrztów, t. 5.

Źródła drukowane

- „Litterae Annales de Rebus Gestis Provinciae Polonicae Congregationis Ss. Redemptoris” 1911–1918; 1918–1927; 1927–1938.
List o. Franciszka Świątka do bpa Piotra Bednarczyka z 15 grudnia 1972 r., „Currenda. Pismo urzędowe Diecezji Tarnowskiej” (1981), s. 156.
Świątek F., *400-na rocznica urodzin X. Piotra Skargi*, „Homo Dei” 1936, nr 5, s. 88–90.
Świątek F., *Antyreligijna ankieta wolnomyślicieli*, „Homo Dei” 1935, nr 4, s. 159–163.
Świątek F., *Jasny i mocny duch. Antoni Wiwulski. 1877–1919*, Wilno 1939.
Świątek F., *Kazania o świętych Pańskich i o patronach narodu*, w: *Homiletyka duszpasterska. Zbiorowy podręcznik nauki kaznodziejstwa dla polskiego kleru*, Kielce 1935, s. 350–356.
Świątek F., *Mój Tatusz – Michał Świątek*, South Bend [b.r.w.].
Świątek F., *Na marginesie polskiej mistyki*, „Homo Dei” 1934, nr 3, s. 176–178.
Świątek F., *O cześć i kanonizację patronów Polski*, Kielce 1929.
Świątek F., *O cześć i kanonizację świętych polskich*, „Przegląd Katolicki” 64 (1924), s. 501–503, 513–515, 533–534, 550–552 [pod pseudonimem: S.M. Redemptorysta].
Świątek F., *Obecny stan spraw beatyfikacji naszych Sług Bożych*, „Homo Dei” 1935, nr 4, s. 156–159.
Świątek F., *Polskie alabastry*, „Gazeta Kościelna” 32 (1925), s. 376–377.
Świątek F., *Przykłady do kazań*, „Przegląd Homiletyczny” 1934, nr 12, s. 68–72.
Świątek F., *Przykłady z życia*, „Przegląd Homiletyczny” 1935, nr 13, s. 166–170.
Świątek F., *Świętość Kościoła w Polsce w okresie rozbiorowym i porzbiorowym. 33 życiorysy świątobliwych Polaków i Polek*, t. 1, Kielce 1930.
Świątek F., *Świętość Kościoła w Polsce w okresie rozbiorowym i porzbiorowym. Życiorysy świątobliwych Polaków i Polek ostatnich wieków*, t. 2, Miejsce Piastowe 1932.
Świątek F., *Świętość Kościoła w Polsce w XIX i XX wieku*, „Prąd” (1931), t. 20, s. 289–304.
Świątek F., *Z dziejów polskiego żywotopisarstwa świętych*, Lublin 1937.

Opracowania

- Bieszke W., *Historia nowicjatu Polskiej Prowincji Redemptorystów w latach 1896–1943*, Tuchów 2005 (praca magisterska, w AWPR).
- Brudzisz M., *Redemptoryści w Krakowie 1903–2003*, Kraków 2004.
- Góra S., *Michał Świątek – zmarły w opinii świętości*, „Currenda. Pismo urzędowe Diecezji Tarnowskiej” (1981), s. 152–156.
- Juruś M., *Klasztor redemptorystów w Maksymówce (1906–1926)*, Kraków 2000.
- Makowski A., *80 lat redemptorystów w Zamościu (1934–2014)*, „Studia Redemptorystowskie” 2014, s. 369–388.
- Makowski A., *Formacja misjonarza redemptorysty w drugim nowicjacie i tirocinium pastoralnym*, „Studia Redemptorystowskie” 2018, s. 265–287.
- Makowski A., *O. Franciszek Świątek – misjonarz miłosierdzia*, „Rodzina Odkupiciela” 2016, nr 3, s. 23–26.
- Słota B., *Sprawa o. Franciszka Świątka (1889–1976)*, „Nasze Wiadomości” 2013, nr 3, s. 102–104.
- Sojka M., *Redemptoryści polscy w latach 1883–1939*, Kraków 2016.
- Weryński H., *Zorganizować czcicieli Świętych Polskich*, „Cześć Świętych Polskich” 1937, nr 4, s. 3–5.

Streszczenie

Droga do kapłaństwa oraz początki pracy duszpasterskiej i apostołatu pióra Franciszka Świątka CSsR (1889–1976)

W pracy ukazano życie oraz działalność apostołską i hagiograficzną o. Franciszka Świątka, redemptorysty, w okresie 1889–1936. Opracowanie przedstawia poszczególne etapy biografii Świątka: dzieciństwo, młodość, czas formacji w seminarium, pierwsze lata kapłaństwa, pracę w formacji przyszłych redemptorystów, pracę misyjną i rekolekcyjną, jak również apostołat pióra.

Monografia została oparta przede wszystkim na archiwaliach Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela, zgromadzonych w Archiwum Warszawskiej Prowincji Redemptorystów w Tuchowie.

Summary

The road to priesthood and the beginnings of pastoral work and apostolate of the pen by Franciszek Świątek C.Ss.R. (1889–1976)

The work presents the life, apostolic and hagiographic activity of Father Franciszek Świątek, a Redemptorist, in the period 1889–1936. The study presents the individual stages of Świątek's biography: childhood, youth, formation time in the seminary, first years of priesthood, work in the formation of future Redemptorists, missionary and retreat work, as well as the apostolate of the pen.

The monograph was based primarily on the archives of the Congregation of the Most Holy Redeemer, collected in the Archives of the Warsaw Redemptorist Province in Tuchów.